

Nr 27.

Ankom till riksdagens kansli den 21 april 1936 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om viss jämkning i tulltaxans bestämmelser om impregnerad presenningsvävnad.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Leffler* väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 138, har hemställts »att riksdagen måtte besluta, att överrubriken till tulltaxenumren 459—462:2 skall erhålla följande ändrade lydelse: Vävnader och stampad filt, vattentäta genom beläggning eller impregnering med massa eller innehållande kautschuk, impregnerad presenningsvävnad, alla slag, härunder inbegripen; strumpstolsarbeten och andra genom virkning, stickning eller knytning tillverkade varor, innehållande kautschuk, utan sömnadsarbete, ej hänförliga till annat nummer; ävensom sammanklistrade, fernissade eller lackerade vävnader, vaxduk härunder inbegripen».

Vid behandlingen av denna motion har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig.

Den i motionen berörda överrubriken till tulltaxenr 459 och följande har för närvarande följande lydelse: Vävnader och stampad filt, vattentäta genom beläggning eller impregnering med massa eller innehållande kautschuk; strumpstolsarbeten etc. I enlighet härmed tulltaxeras sådan presenningsväv, som kan anses vattentät »genom beläggning eller impregnering med massa», enligt tulltaxenr 462:2 (stat. nr 997) med tull av 60 kronor för 100 kg. Annan oblekt och ofärgad grövre presenningsväv tulltaxeras såsom vävnader, ej särskilt nämnda, helt eller delvis av lin, etc., ej särskilt nämnda, med tull av 25 kronor för 100 kg (tulltaxenr 523; stat. nr 1061). Färdiga presenningar tulltaxeras, vare sig väven är av ena eller andra slaget, enligt tulltaxenr 575 (stat. nr 1132) med tull av 50 kronor för 100 kg.

Införseln till riket av vävnader, hänförliga till stat. nr 997 och 1061, samt av presenningar (stat. nr 1132) omfattade nedannämnda år följande kvantiteter och värden (uppgifterna för år 1935 äro endast preliminära):

	Stat. nr 997			Stat. nr 1061			Stat. nr 1132		
	ton	1 000 kr.	Medel-värde kr. per kg	ton	1 000 kr.	Medel-värde kr. per kg	ton	1 000 kr.	Medel-värde kr. per kg
1930 . . .	127	421	3: 32	55	143	2: 60	16	39	2: 42
1931 . . .	131	392	3: 00	79	154	1: 96	9	23	2: 60
1932 . . .	76	243	3: 21	43	84	1: 96	5	13	2: 87
1933 . . .	63	198	3: 16	27	57	2: 11	2	6	2: 63
1934 . . .	85	254	3: 00	96	197	2: 06	3	10	2: 81
1935 . . .	120	378	3: 15	88	191	2: 18	.	.	.

Enligt det i motionen framställda yrkandet skulle i övrrubriken till nr 459 och följande i gällande tulltaxa efter de inledande orden »vävnader och stampad filt, vattentäta genom beläggning eller impregnering med massa eller innehållande kautschuk» tillfogas orden »impregnerad presenningsvävnad, alla slag, härunder inbegripen». Vid bifall härtill skulle all impregnerad presenningsväv beläggas med enhetlig tull av 60 kronor för 100 kg.

I motiveringen för yrkandet har motionären till en början erinrat, att impregnerad presenningsväv, hänförlig till tulltaxenr 462: 2, framställes antingen av till tulltaxenr 523 hänförlig grövre linnevävnad med tull av 25 kronor för 100 kg eller av annan vävnad, belagd med högre tull. I övrigt är motionärens motivering följande:

»Det skulle ur beskattningssynpunkt möjligen kunna anses lämpligt, att tullen för den bearbetade (impregnerade) vävnaden i varje fall anpassades efter tullen å halvfabrikatet och utginge med visst högre belopp per viktsenhet. Vissa invändningar, särskilt med hänsyn till den praktiska tillämpningen, kunna dock göras emot en sådan anordning. Tullen å impregnerade vävnader har även fastställts till visst belopp per 100 kg, sålunda oberoende av den tull, som utgår för vävnaderna i icke impregnerat skick. Härvid torde avsikten hava varit, att tullen för den färdiga varan skall inrymma, förutom tullen å halvfabrikatet, visst skydd för den verksamhet, som avser impregneringen.

På senare tid har emellertid detta tullskydd blivit allt mera illusoriskt, i det att avsevärda kvantiteter impregnerad presenningsvävnad fått införas till riket mot den för oimpregnerad vävnad enligt förut omnämnda tulltaxenr 523 utgående lägre tullen. Vederbörande tullmyndigheter synas nämligen i anslutning till ett av Kungl. Maj:t i regeringsrätten den 30 september 1935 meddelat utslag på anförda besvär i fråga om tulltaxeringen av viss vävnad tolka det i övrrubriken till tulltaxenumren 459—462: 2 (stat. nummer 992—997) förekommande uttrycket »vattentäta genom beläggning eller impregnering med massa» på det sätt, att endast sådana vävnader, som befinnas vara fullständigt ogenomträngliga för vatten, betraktas såsom vattentäta. Sålunda tulltaxeras exempelvis impregnerad vävnad, som vid undersökning i samband med tulltaxeringen på grund av ojämnhet å vissa ställen till någon, om ock obetydlig grad genomsläpper vatten, enligt de bestämmelser, som gälla

för icke impregnerad vara. I följd härav kommer den inhemska industrien numera icke i åtnjutande av det skydd som uppenbarligen varit avsett. Presenningsduk användes ju för att utestänga vatten och måste för detta ändamål vara impregnerad. Det framstår därför som en oförlighet att importen av mindre god impregnerad presenningsduk, sådan som visserligen genomsläpper något vatten, men som ändock är impregnerad i avsikt att skydda mot vatten och i öppna marknaden säljes som vanlig *impregnerad* presenningsduk, på sätt som nu sker premieras genom att förtullas såsom *oimpregnerad*, d. v. s. efter en lägre tullsats än fullgod impregnerad presenningsduk. Härigenom undandrages staten 35 öre per kg i tull, förbrukarna erhålla duk som dåligt skyddar mot väta och den inhemska industrien utsättes för en förödande konkurrens.

Slutligen må framhållas, att vid bedömandet av nu berörda tullfrågor hänsyn bör tagas jämväl till det förhållandet, att tullen å den oimpregnerade vävnaden är synnerligen låg, vilket torde vara allmänt erkänt.»

Till belysande av den föreliggande frågan torde följande redogörelse böra lämnas för de utlåtanden, som av generaltullstyrelsen och tekniska högskolans vederbörande speciallärare avgåvos över de av motionären omförmälda, av regeringsrätten den 30 september 1935 avgjorda besvär rörande tulltaxeringen av vissa partier impregnerad presenningsväv.

Generaltullstyrelsen. Den i överklagade beslutet avsedda presenningsduken utgjordes av en tämligen grov vävnad, impregnerad med en grön massa, som vid undersökning å tullverkets huvudlaboratorium visat sig innehålla bl. a. kopparsalter.

Vid tulltaxeringen hänfördes varan till »vävnader, vattentäta genom beläggning eller impregnering med massa» samt attesterades enligt tulltaxenr 462: 2 (stat. nr 997), med tull av 60 kronor för 100 kg. I en till styrelsen ingiven skrift anhöll klagandens speditör, att vävnaden måtte behandlas såsom oimpregnerad duk, i vilket fall densamma skulle hava blivit hänförlig till tulltaxenr 523 (stat. nr 1061), med tull av 25 kronor för 100 kg. Vävnaden hade nämligen i förefintligt skick en vikt av cirka 750 gram per m² och skulle enligt vedertagen praxis icke hava betraktats såsom färgad, när den gröna färgen icke tillkommit genom ett färgningsförfarande utan härrörde från vävnadens behandling med kopparsalter. Genom det överklagade beslutet gillade styrelsen emellertid den verkställda tulltaxeringen.

I sin till Kungl. Maj:t ingivna besvärsskrift vidhöll klaganden det förut hos styrelsen framställda yrkandet. Till stöd för detsamma anförde klaganden bl. a., att varan under en följd av år förtullats efter en tullsats av 25 kronor för 100 kg. Vid något enstaka tillfälle hade den visserligen belagts med den högre tullsatsen, men i dylikt fall hade tullrestitution alltid efter ansökan medgivits. Till bestyrkande av sin uppfattning angående varans tulltaxering bifogade klaganden ett av Narva Flachs-Manufactur Chemisches Laboratorium den 17 december 1934 avgivet intyg, vari anförts, att varan enligt de inom textiltekniken brukliga undersökningsmetoderna icke kunde anses som vattentät. Då därjämte en å tullverkets huvudlaboratorium företagen undersökning givit samma resultat, syntes enligt klagandens åsikt tillräcklig grund saknas för det ifrågavarande beslutet.

Med avseende å tidigare behandling av liknande spörsmål anförde styrelsen, att frågan om tulltaxeringen av för klagandens räkning inkomna presenningsvävnader förut vid två tillfällen varit föremål för styrelsens prövning. I båda dessa fall gävo de undersökningar, som verkställdes å tulltaxeringsorten

— Malmö — till resultat, att vävnaderna voro vattentäta. I det ena av ärendena anförde sålunda tullbehandlingsinspektionen i Malmö bl. a., att den då ifrågakomma vävnaden vid prövning i vattentäthetsprovare under en tid av cirka 20 timmar icke genomsläppte vatten eller genomfuktades. Sedermera å tullverkets huvudlaboratorium företagna provningar syntes i båda fallen utvisa, att vävnaderna till en mindre grad genomträngdes av vatten. Med stöd av resultatet av sistnämnda undersökning ansåg styrelsen, ehuru efter mycket stor tvekan, att de ifrågakomma vävnaderna borde behandlas såsom icke vattentäta, till följd varav desamma genom beslut den 9 juni 1932 resp. den 21 juni 1933 blevo hänfödda till tulltaxenr 523 (stat. nr 1061). Med bestämdhet kunde emellertid icke fastställas, att dessa vävnader voro fullt lika med den nu förevarande.

Under utredningen av ärendet gav en första undersökning av fyra till tullverkets huvudlaboratorium ingivna prov likaledes vid handen, att ifrågavarande vävnad icke vore vattentät. I anslutning därtill föreslog tullbehandlingsinspektionen i Stockholm i utlåtande över besvären, att vävnaden måtte hänföras till stat. nr 1061. Vid av styrelsen beordrad förnyad undersökning av två av proven befanns det ena provet vara vattentätt, under det att det andra visserligen till en början genomsläppte vatten men efter 12 timmar fullständigt tätnade, synbarligen beroende på att spånadsfibrerna svällt. Då undersökningen av dessa prov icke ansågs böra bli ensamt utslagsgivande, införskaffades ytterligare fyra för hela partiet representativa större prov. Med dessa företogs ingående undersökningar, varvid det visade sig, att proven endast släppte vatten genom på vissa ställen å vävnaderna förefintliga smärre hål, vilka uppstått på grund av vävnadens ojämnhet, under det att vävnaderna i övrigt voro fullt vattentäta.

Av denna redogörelse framginge, att tulltaxeringen av impregnerade presenningsvävnader enligt den praxis, som dittills tillämpats, varit förenad med mycket stora svårigheter. Då i överrubriken till nr 459—462 upptoges vävnader, vattentäta genom impregnering med massa, hade man varit benägen att tolka innebörden av detta uttryck så, att vävnaden för att kunna hänföras till något av nämnda nummer skulle över hela sin yta vara absolut vattentät. Genom en sådan tolkning skulle emellertid uppstå en begränsning av rubrikens omfattning, vilken lagstiftaren icke gärna kunde hava åsyftat. Med avseende därå erinrades till en början, att hos presenningar och presenningsväv alltid måste förutsättas en viss grad av vattentäthet. Då frågan om tullen å presenningar behandlats, hade man också räknat med en tull å presenningsväv av 60 kronor per 100 kg. (Se betänkandet den 12 september 1927, statens offentliga utredningar 1927: 20, sid. 315—317). Ifrågavarande tullsats hade uppenbarligen tillkommit som skydd för de industrier, som här i landet verkställde impregnering av vävnader, och man syntes vid sådant förhållande böra i tulltaxeringsavseende fästa huvudvikten vid impregneringsförfarandet. Om sålunda en vävnad blivit behandlad med en massa, som i vanliga fall användes för impregnering mot vatten, syntes varan i tullhänseende böra betraktas som vattentät genom impregnering, även om den på grund av ojämnheter i vävnadssättet skulle finnas på vissa ställen genomsläppa något vatten. En motsatt tolkning skulle leda till oformligheter i tullbeskattningen.

Av de omnämnda undersökningarna syntes även framgå, att dylika vävnader genom att uppregade gånger utsättas för fuktighet eller användas å fuktiga ställen genom spånadsfibrernas svällning så småningom kunde bli fullt ogenomträngliga för vatten. Mellan dessa vävnader och sådana, vilka till följd av ett något tätare vävnadssätt utan tvekan vore att hänföra till

vattentäta vävnader, syntes i övrigt icke förefinnas någon sådan åtskillnad, att en olikhet i tullbeskattningen därav kunde anses motiverad.

Vid tulltaxering av färdiga presenningar (tulltaxenr 575, stat. nr 1132) krävdes icke någon undersökning beträffande vattentätheten. Vid sådant förhållande kunde det näppeligen anses sakligt motiverat att i fråga om impregnerad vävnad, vilken, såsom förhållandet vore i förevarande fall, utgjorde typisk presenningsduk och uteslutande komme till användning som sådan, göra någon uppdelning med hänsyn till graden av vattentäthet.

På grund av dessa omständigheter hade styrelsen vid prövningen av besvären ansett sig böra vidtaga en sådan omläggning av tidigare tillämpad tulltaxeringspraxis, att den i besvären avsedda vävnaden i tullhänseende behandlades såsom vattentät. Styrelsen vore visserligen fullt medveten om angelägenheten av att i möjligaste mån åvägabringa kontinuitet i den praxis, som utbildas vid tillämpningen av tulltaxans bestämmelser, men då, såsom i förevarande fall, fara syntes vara för handen, att syftet med en bestämmelse äventyrades genom en tolkning, som icke kunde hava varit avsedd, ansåge styrelsen sig ej kunna underlåta att föranstalta om ändring, även om denna ur importsynpunkt måste medföra vissa icke önskvärda konsekvenser.

Tekniska högskolans vederbörande speciallärare. Genom undersökningar hade det visat sig, att varan i vissa fall genomsläppte vatten, men i andra fall ej. Det vore väl bekant, att dylika undersökningar vore mycket svåra att utföra, samt att det vore synnerligen vanskligt att avgöra, om ett material vore »vattentätt» eller ej. Specialläraren hade flera gånger haft tillfälle göra dylika undersökningar på andra material än presenningsduk. Därvid hade sådana fall förekommit, där vatten visserligen *till synes* ej gick igenom, men där det material, som skulle skyddas, likväl blev fuktigt.

Ifrågavarande presenningsduk syntes icke vara av sådan kvalité, som man i handeln avsåge med benämningen »vattentät». Specialläraren vore övertygad om, att varan ej kunde säljas som »vattentät duk». Klaganden uppgåve, att varan skulle användas till sådana ändamål, där full vattentäthet ej krävdes, och denna uppgift syntes antaglig. Varans pris talade vidare för, att kvalitén måste vara betydligt lägre än de fullt vattentäta dukarnas.

Tulltaxan skiljde endast på vattentäta vävnader (tulltaxenr 459—462) och vanliga (som ej vore impregnerade). Någon rubrik med lindrig impregnering, som gäve en viss grad av vattenmotsståndskraft, hade tulltaxan icke.

På grund av det anförda borde varan hänföras till tulltaxenr 523 (stat. nr 1061) samt förtullas efter 25 öre pr kg.

I en till utskottet ingiven skrift har Frans O. Landtblom & Co, Stockholm, framfört erinringar mot den i motionen föreslagna jämkningen i tulltaxans bestämmelser beträffande impregnerad presenningsväv.

Såsom framgår av generaltullstyrelsens ovan återgivna utlåtande i fråga om tulltaxeringen av vissa partier impregnerad presenningsväv har avfattningen av överrubriken till nr 459 och följande i gällande tulltaxa givit anledning till olika tolkningar. De skiljaktiga meningarna hava gällt frågan, huruvida åt uttrycket »*vattentäta* genom beläggning eller impregnering med massa» rätteligen borde givas den tolkning, att såsom förutsättning för en vävnads hänförelse till dessa nummer skulle gälla, att genom beläggningen eller impregneringen åstadkommits fullständig ogenomtränglighet för

Utskottet.

vatten, eller om huvudvikten borde läggas därvid, huruvida varan genom nämnda behandling bibringats viss grad av vattentäthet. I senare fallet skulle en med massa belagd eller impregnerad vävnad hänföras till dessa nummer, även om densamma till följd av ojämnhet i trådarna på en eller annan punkt eller av annan anledning vid undersökning befundes genomsläppa någon obetydlig vatten. Förstnämnda tolkning synes överensstämma med regeringsrättens, av motionären åberopade beslut.

Emellertid måste härigenom tulltaxeringen av ifrågavarande vävnader bli förenad med stora vanskligheter. Vederbörande speciallärare vid tekniska högskolan har också vitsordat, att dylika undersökningar äro mycket svåra att utföra samt att det är synnerligen vanskligt att avgöra, huruvida ett material är vattentätt eller ej. Härmed förbundna olägenheter, vilka särskilt gjort sig kännbara beträffande presenningsvävnader, skulle enligt motionärens förslag avhjälpas på det sätt, att all impregnerad presenningsväv, oavsett graden av vattentäthet, genom ändring av överrubriken till tulltaxenr 459 och följande hänfördes till tulltaxenr 462:2 med tull av 60 kronor för 100 kg. Gentemot detta förslag har anmärkts, att denna tullsats skulle medföra en alltför hård belastning för vissa lägre kvaliteter av impregnerad presenningsväv, vilka såsom ej fullständigt vattentäta nu hänfördes till tulltaxenr 523 (stat. nr 1061) med tull av endast 25 kronor för 100 kg. I dessa vävnader av lägre kvalitet utgjordes varpen av lin, medan inslaget bestode av jute. Priset å dessa importerade vävnader utgjorde omkring 1 krona 60 öre respektive 1 krona 40 öre per meter med viss rabatt vid större leveranser, under det att prima impregnerad, vattentät presenningsduk, helt och hållet av lin, betingade ett pris av 3 kronor per meter, allt fritt Stockholm. De lägre kvaliteterna vore på grund av sin prisbillighet efterfrågade för täckning av lantbruksmaskiner, tegel- och betongmurar, brobyggnader och virkesupplag eller för andra dylika ändamål, där fullständig vattentäthet hos presenningen ej vore erforderlig. Prov å presenningsvävnader av olika kvaliteter hava ställts till utskottets förfogande. Vikten av de högre, fullt vattentäta kvaliteterna utgör omkring 1 kg per meter, under det att vävnader av lägre, icke fullt vattentät kvalitet väga cirka 700 gram per meter.

Då det synes vara av intresse, att införseln av presenningsväv av sistnämnda lägre kvaliteter icke försvåras genom så hög tull, som gäller för fullt vattentäta vävnader, och ett förtydligande till underlättande av tulltaxeringen av impregnerad presenningsväv visat sig av behovet påkallat, har utskottet funnit båda dessa intressen lämpligen kunna tillgodoses på det sätt, att, med bifall till motionen i övrigt, impregnerad presenningsväv med varp eller inslag helt och hållet av jute upptages under särskilt tulltaxenr med en tull av 40 kronor för 100 kg. Beräknat med utgångspunkt från ovan angivna värden och viktuppgifter motsvarar denna tullsats i förhållande till varuvärdet den för närvarande utgående tullen för de högre kvaliteterna å 60 kronor för 100 kg. Genom en dylik tull av 40 kronor för 100 kg för de lägre kvaliteterna erhålles jämväl ett bättre förhållande mellan tullen å vävnaden och den för färdiga presenningar utgående tullen av 50 kronor för 100 kg.

Under återopande av vad sålunda anförts och med tillkännagivande tillika, att utskottet ej funnit sig böra ingå på närmare omprövning av frågan rörande den lämpliga avvägningen av tullen å impregnerad grövre linnevävnad i förhållande till tullen å oimpregnerad dylik vävnad, får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av motionen II: 138 av herr Leffler, besluta, att gällande tulltaxa skall från och med dag, som Kungl. Maj:t bestämmer, i nedan angivna delar hava följande ändrade lydelse:

		Tull för 100 kg kronor
	Vävnader och stampad filt, vattentäta genom beläggning eller impregnering med massa eller innehållande kautschuk, impregnerad presenningsvävnad, alla slag, härunder inbegripen; strumpstolsarbeten och andra genom virkning, stickning eller knytning tillverkade varor, innehållande kautschuk, utan sömnadsarbete, ej hänförliga till annat nummer; ävensom sammanlistrade, fernissade eller lackerade vävnader, vaxduk härunder inbegripen:	
459	— — — — —	
459 ^{1/2}	impregnerad presenningsvävnad med varp eller inslag helt och hållet av jute.... E andra slag:	40: --
460	— — — — —	

Stockholm den 31 mars 1936.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: se under betänkandet nr 26.